

Til deltakerne i regionale kompetanseforum

Styrket samarbeid mellom lokale kompetanseaktører og bedre overganger mellom utdanningsinstitusjoner, og mellom utdanning og arbeidsliv

Deltakerne i regionale kompetansefora spiller en viktig rolle i å bidra til helhetlig og framtidsrettet kompetanseutvikling i regionene. For å møte nåværende og framtidige kompetansebehov er det viktig å styrke samarbeidet mellom utdanningsinstitusjoner lokalt, og mellom utdanning og arbeidsliv. Dette for å sikre gode og sammenhengende overganger og relevant kompetanseutvikling.

Kompetansegap mellom utdanning og arbeidslivets behov i Nordland

Nordland står overfor et kompetansegap mellom tilbudet av relevant arbeidskraft og behovene i arbeidslivet. Utviklingen i arbeidsmarkedet viser at jobbveksten i fylket i hovedsak har kommet i stillinger som krever høyere utdanning, og at behovet for sysselsatte med grunnskole eller videregående utdanning har gått ned. Samtidig vet vi at arbeids- og næringslivet består av en høy andel sysselsatte med grunnskole og videregående som høyeste utdanningsnivå.

Utdanningsstatistikken viser at mange unge i Nordland velger yrkesfaglig utdanning, men enda er det ikke slik at alle fullfører eller får tilbud om læreplass. Og til tross for at mange sysselsatte har videregående utdanning som høyeste utdanningsnivå, er det fortsatt for få som bygger videre på kompetansen sin med fagskoleutdanning. Andelen med fullført fagskoleutdanning holder seg stabilt lav til tross for at fagskolekompetanse er særlig relevant for mange av fylkets næringer. Dette bidrar til at arbeidslivet mangler praksisnær og yrkesrettet kompetanse, spesielt innen tekniske fag, helse- og omsorgstjenester, bygg og industri.

Vi vet også at overgangen til og gjennomføringen av høyere utdanning kan være utfordrende. Relativt få som fullfører studieforberedende utdanning velger å studere i Nordland, og frafallet i høyere utdanning er høyt. Nasjonalt har studenttallet økt mens ved utdanningsinstitusjonene i Nord-Norge har tallet vært stabilt over tid. Dette svekker den regionale tilgangen på høyt utdannet arbeidskraft.

Demografiske forhold forsterker kompetansegapet. Erstatningsgraden i Nordland er under 1, noe som betyr at færre unge er på vei inn i arbeidsstyrken enn eldre som er på vei ut. Dette gir redusert tilgang på arbeidskraft generelt, og gjør det særlig krevende å dekke behovet for spesialisert kompetanse. Denne utviklingen vil øke behovet for at arbeidsgivere legger til rette for og at arbeidstakere tilegner seg mer og ny kompetanse, i form av etter- og videreutdanning.

Samlet sett tegner dette et bilde av et misforhold mellom utdanningssystemets gjennomføring og dimensjonering, og arbeidslivets faktiske kompetansebehov. For å redusere kompetansegapet, styrke omstillingsevnen og forebygge utenforskap er det behov for tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner, mellom utdanning og arbeidsliv.

Oppdrag

Regionale kompetanseforum samler sentrale kompetanseaktører i Nordland og er et viktig virkemiddel i den regionale kompetansepolicyen. I 2026 får de regionale kompetanseforaene i oppdrag å bidra til å etablere og videreutvikle formalisert samarbeid mellom relevante utdanningsaktører, herunder videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning, universitets- og høyskolesektoren, samt aktører innen etter- og videreutdanning og arbeidsliv.

Samarbeidet skal bidra til:

- bedre overganger mellom utdanningsnivåer og læringsarenaer
- bedre overganger mellom utdanning og arbeid
- utvikling av regionale tilbud og tiltak som er relevante for unge og voksne og som svarer på regionale kompetansebehov

Forankring

Oppdraget er forankret i *Et Nordland for fremtiden* Regional planstrategi for Nordland 2024-2028, Politisk plattform 2023-2027 og Mandat for Kompetanseforum Nordland og regionale kompetansefora for Helgeland, Salten og Nord. Samt innspill fra de regionale kompetanseforaene til den kommende Temaplan for kompetanse og inkludering.

Resultater

Samarbeidsavtaler hvor formål, organisering og plan for gjennomføring fremgår tydelig. Avtale og plan formidles av deltakende aktører til sitt respektive regionale kompetanseforum innen **01. februar 2027**

Organisering og finansiering

Karriere Nordland leder samarbeidet og fasiliteter møteplasser.

De ulike aktørene inngår i forumet med sine organisatoriske ressurser og sitt virkemiddelapparat. Felles tiltak som iverksettes i arbeidet, skal finansieres av de involverte aktørene. Medlemskap i Regionalt kompetanseforum er forpliktende – i og mellom møtene.

Med vennlig hilsen,

Leder av Kompetanseforum Nordland

Joakim Sennesvik
Fylkesråd for utdanning og kompetanse